

Interview Raymond Lemmens, biologische ondernemer in Maaseik (B)

Op de halve hectare grond bij het kleuterschooltje in Maaseik waar Max Verstappen zijn eerste stappen zette, bloeien en groeien nu biologische producten van TrioBio. Raymond Lemmens teelt met zijn vrouw Claudine op die locatie biologisch klein fruit zoals aardbeien en alle mogelijke bessen, maar ook biologische bloemen en groente.

Raymond was ruim 20 jaar in diverse functies werkzaam in de voeding. “Ik werkte voor Unilever, ik heb voor Lidl gewerkt in de aankoop en logistiek en heb internationale handel vanuit Europa naar het Midden-Oosten gedaan. Uiteindelijk komt de omslag dat ik vond dat we terug moeten naar het verhaal van meer lokaal en duurzaam.”

Meest geschikte vorm

Voor hem was biologisch een fundamentele keuze. “Ik ben ervan overtuigd dat biologisch op dit moment de meest geschikte vorm van landbouw is om de huidige problemen rondom stikstof, afname biodiversiteit, afname voedingswaarde in producten, gezondheidsnadelen pesticiden, et cetera het hoofd te bieden. Dat biologische landbouw de wereldbevolking niet kan voeden, is niet waar. Biologisch is nog te duur, maar dat heeft veel te maken met de inefficiëntie in de gehele keten, van teelt tot op het bord.”

Ontmoetingspunt

De biologische teler volgde in Antwerpen de opleiding biologische landbouw. De kans om kleinschalig met biologisch te beginnen kwam zo’n drie jaar geleden. Een voormalig kleuterschooltje aan de Oude Ophoverbaan lag al jaren leeg. Voor het echtpaar de uitgelezen kans om een biologisch teeltbedrijfje te verweven met een sociale functie. “Dat was het ooit, toen het schooltje in 1961 gebouwd werd door buurtbewoners. Het was een ontmoetingspunt in de buurt dat jaren geleden wegviel.”

Sociaal contact

Nu kunnen mensen uit de omgeving biologische producten via de website van TrioBio bestellen. Op vrijdagmiddag en zaterdagochtend kan de bestelling worden afgehaald. “Als ze zin hebben in een kop koffie, kunnen ze dat gratis krijgen. Als ze daar geen zin in hebben, kunnen ze binnen een paar minuten met het kratje waar alle boodschappen inzitten naar huis. Sommige mensen hebben tijd en vinden het fijn om sociaal contact te hebben. Een ander die het druk heeft kan ieder moment online bestellen en komt het alleen om af te halen. Het is nog makkelijker dan in de supermarkt, want hier staat alles al (gekoeld) klaar.”

Groeien

Volgens Raymond zijn de mensen heel enthousiast. “We blijven groeien ondanks dat er in België redelijk wat berichten zijn dat biologische winkels in met name steden het moeilijk hebben.” Zo’n 80 tot 90 procent wordt van tevoren online besteld. “We hebben ook een gedeelte over, omdat we meer oogsten en bij collega’s inkopen. Mensen kunnen dat ter plekke kopen. Met name ouderen die minder handig zijn met internet waarderen dat.”

Concept

Het concept is samen te vatten in lokaal en sociaal. “Mensen kunnen het ook zien en bij wijze van spreken aanraken wat wij verkopen. Bloemen kunnen ze zelf plukken.” Ook komen op twee ochtenden leerlingen uit het bijzonder onderwijs meehelpen. “Dit geeft ons eigenlijk de meeste voldoening: om te zien dat de leerlingen hier openbloeien. Of ze nu buiten meehelpen of in de verwerkingskeuken meehelpen met koken, bakken en groenten verwerken. Er is zo’n grote nood aan locaties waar leerlingen op hun eigen tempo en naar eigen mogelijkheden werkervaring opdoen en hun talenten kunnen ontwikkelen.”

Kopiëren

Raymond en Claudine hebben naast dit werk nog een baan. “Voor ons is dit een bijberoep. Het hoofdmotief is niet dat we er per se een volledig salaris uit moeten halen. We willen het TrioBio-concept zo opzetten, dat het opgeschaald kan worden. Met andere woorden, dat het op andere locaties mogelijk is om kleinschalige biologisch landbouw dichtbij de mensen te bedrijven, wat voor de boer een eerlijk loon oplevert en wat een duidelijke sociale functie heeft.” In Nederlands-Limburg zou er naar onze eigen berekeningen een potentie liggen voor 15 à 16 TrioBio-locaties.

Efficiënter

“Wij denken als je dit op meer plaatsen doet, je het een stuk efficiënter kunt doen. Op het gebied van telen en logistiek valt er nog veel te winnen. We rijden nu te vaak op en neer tussen bio-collega’s om dingen op te halen. En nu moet iedereen het zelf regelen. Er zou ergens in Limburg een logistiek punt moeten komen waar telers één of meerdere keren per week biologische producten aanleveren en waar de biologische hoeveuwinkels of marktkramers kunnen afhalen.”

In Belgisch-Limburg heeft Raymond gezien dat het kan werken. “Het is iets waar gezamenlijk de schouders onder gezet moet worden. Mensen zijn meer geneigd om lokale en ook biologische voeding te kopen. Alleen wordt het op dit moment te weinig aangeboden.” Raymond hoopt dat hij als nieuw lid van BioLogisch Limburg zijn bijdrage daaraan kan leveren. “Stap voor stap komen tot meer samenwerking en hiervoor een netwerk en structuur neerzetten. De producten van de Limburgse biologische boeren zouden meer zichtbaar moeten zijn, zowel voor de Limburgers als voor de vele toeristen die onze mooie provincie ieder jaar bezoeken.”